

Keskustan Pohjanmaan aluevaltuustoryhmän lausunto 11.3.2026

Lakiluonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta.

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/13749/2025

1. Johdanto: Pohjanmaan erityispiirteet ja oikeudenmukainen rahoitus

Pohjanmaan hyvinvointialue on osoittanut kykynsä vastuulliseen taloudenpitoon ja tehokkaaseen palvelutuotantoon. Keskustan aluevaltuustoryhmä korostaa, että rahoitusmallin on tuettava tätä työtä, ei rangaistava siitä. Hallituksen esittämät muutokset horjuttavat alueen vakautta ja loukkaavat periaatetta ihmisten tasapuolisesta kohtelusta asuinpaikasta riippumatta.

2. Palvelutarpeen kasvun leikkaus (60 % kriteeri) on kestävä

Esitetty muutos, jossa palvelutarpeen kasvusta korvataan vain 60 % aiemman 80 % sijaan, on tosiasiallisesti kestävä leikkaus.

Pohjanmaalla tämä tarkoittaa vuoteen 2029 mennessä noin 8 miljoonan euron vajeita suhteessa todelliseen tarpeeseen.

Väestön ikääntyessä hoidon tarve ei vähene poliittisilla päätöksillä. Jos 100 euron kustannusnoususta korvataan vain 60 euroa, hallitus jättää sote-ammattilaiset ja potilaat mahdollottoman eteen.

3. Siirtymätasauksen leikkaukset rangaistuksena hyvästä hoidosta

Hallitus esittää merkittäviä leikkauksia siirtymätasauksiin, mikä iskee erityisesti Pohjanmaahan.

Pohjanmaa menettää laskelmien mukaan yhteensä 5 miljoonaa euroa vuoteen 2029 mennessä.

Leikkaukset siirtymätasauksista (yhteensä 120 milj. € valtakunnallisesti) syövät juuri sitä ennakoitavuutta, jota alueet tarvitsevat palveluverkon kehittämiseen.

On kohtuutonta, että samaan aikaan kun valtio tekee 100 miljoonan euron veronkevennyksen suurituloisimmille solidaarisuusveron kautta, se kiristää maakuntien rahoitusta vastaavalla summalla.

4. Epäoikeudenmukaiset painotukset: Rikkaiden helpotukset vs. sote-vaje

Hallitus perustelee leikkauksia "tyhjällä kassalla", mutta on samaan aikaan löytänyt varoja kaikkein varakkaimpien tukemiseen:

Hallitus antaa yli 150 000 euroa vuodessa tienaa-ville noin 100 miljoonan euron veronkevennyksen. Tämä summa on lähes identtinen soten siirtymätasauksista valtakunnallisesti leikattavan 91–120 miljoonan euron kanssa.

Satoja miljoonia euroja on ohjattu yksityisen hoidon Kela-korvauksiin, mikä hyödyttää ensisijaisesti niitä, joilla on jo varaa yksityis- palveluihin, samalla kun julkinen terveydenhuolto kärsii rahoitusvajeesta.

Hallitus on helpottanut varakkaiden sijoittamista samalla, kun se leikkaa heikoimmassa asemassa olevien peruspalveluista.

5. Talouden ja työllisyyden epäonnistumisen vaikutukset

Hallituksen epäonnistunut työllisyyspolitiikka ja kasvutavoitteiden pettäminen heijastuvat suoraan hyvinvointialueiden rahoitus- pohjaan.

Kun luvattuja 100 000 työpaikkaa ei synny, verotulokertymä jää vajaaksi, ja hallitus vastaa tähän vain uusilla leikkauksilla.

6. Yhteenveto ja vaatimukset

Keskustan Pohjanmaan aluevaltuustoryhmä ei hyväksy esitettyä rahoitusmallin kiristämistä.

Vaadimme:

1. Palvelutarpeen kasvun huomioimista alkuperäisen rahoitusmallin mukaisesti.
2. Siirtymätasauksen leikkausten perumista.
3. Työrauhan antamista hyvinvointialueille ilman jatkuvaa rahoituskriteerien muuttamista kesken pelin.

Suomen ja Pohjanmaan nousu ei tapahdu leikkaamalla sairaiden hoidosta, vaan vahvistamalla peruspalveluita ja luomalla kasvua koko maahan.

Keskustan Pohjanmaan aluevaltuustoryhmä